

Улюблена Українська Читанка

Перед вами — чудова колекція художніх творів для дітей молодшого шкільного віку. Хрестоматія містить найкращі взірці фольклору, твори українських письменників (О. Пчілки, І. Франка, Л. Українки, М. Коцюбинського, І. Липи, О. Олесь) і зарубіжних авторів (Г.-К. Андерсена, Ш. Перро, братів Гримм, Р. Кіплінга, В. Гауфа). Робота з цією книгою допоможе сформувати у дитини навички читання й усного мовлення, розширити її світогляд. Читаючи захопливі твори, малюк ступить перший крок на шляху до чарівної Країни Книжок!

 **Народні пісні, думи, байки**

 **Легенди та міфи**

 **Загадки і скоромовки**

 **Казки народів світу**

www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-9358-1



9 789661 493581

Улюблена українська читанка

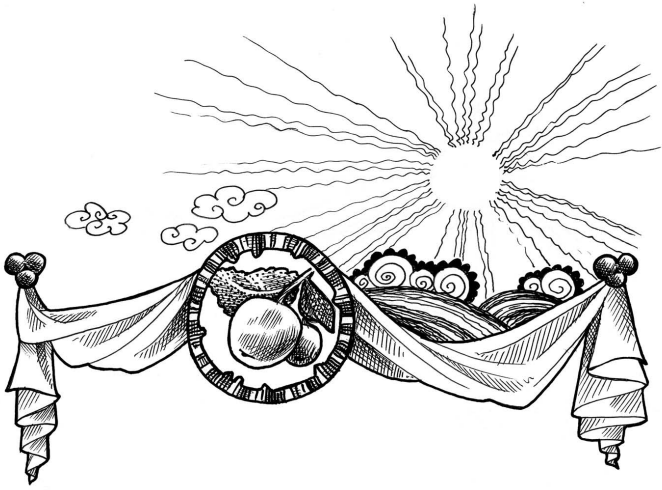
Улюблена Українська Читанка



Хрестоматія
для позакласного
та сімейного читання

1-4 Клас

КІМ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВОЛЛЯ





Любіна Українська читанка

Хрестоматія для позакласного
та сімейного читання. 1—4 класи



ХАРКІВ **КЛУБ**
2015 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.161.2-93
ББК 84.4УКР-93
У51

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Наталія Коноплич*

Художник *Аліса Савицька*

ISBN 978-966-14-9358-1

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2015
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2015

СЛОВО ДО ДОРΟΣЛИХ



До хрестоматії ввійшли різноманітні твори за тематичним спрямуванням: про природу в різні пори року; про дітей, їхні стосунки, взаємини в сім'ї; ставлення до природи, людей, праці; твори, у яких звучать мотиви любові й пошани до рідної землі, мови, традицій українського та інших народів та в яких утверджуються добро, людяність, працелюбність, честь, дружба; гумористичні твори; казки, легенди, міфи.

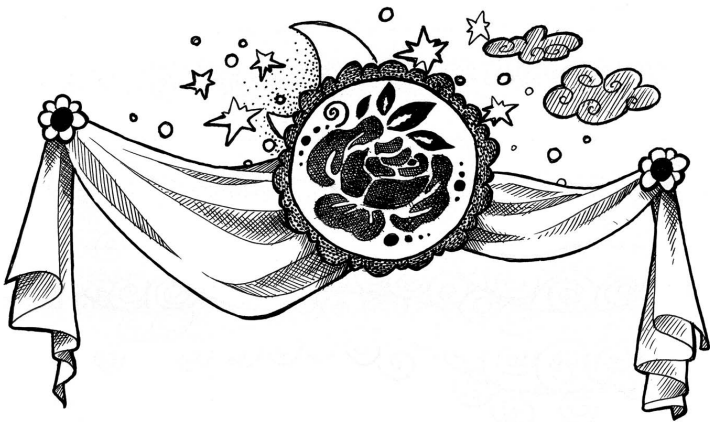
Зміст відібраних творів розкриває перед читачем різноманітність навколишнього світу, людських взаємин, сприяє розвитку почуттів гармонії та краси, формуванню особистісного ставлення до дійсності.

Матеріал розміщено за жанрово-родовими формами в тому порядку, в якому вивчаються вони за програмою в початкових класах. Це допоможе дітям закріплювати літературні поняття, з якими вони ознайомилися на уроках читання, збагачувати свої знання та отримувати задоволення від знайомства з новими творами української і зарубіжної літератури.

Самостійне читання творів хрестоматії дітьми мовчки допоможе активізувати процеси розуміння, засвоєння прочитаного, сприятиме розвитку зорової пам'яті й зростанню темпу читання, порівняно з читанням уголос.

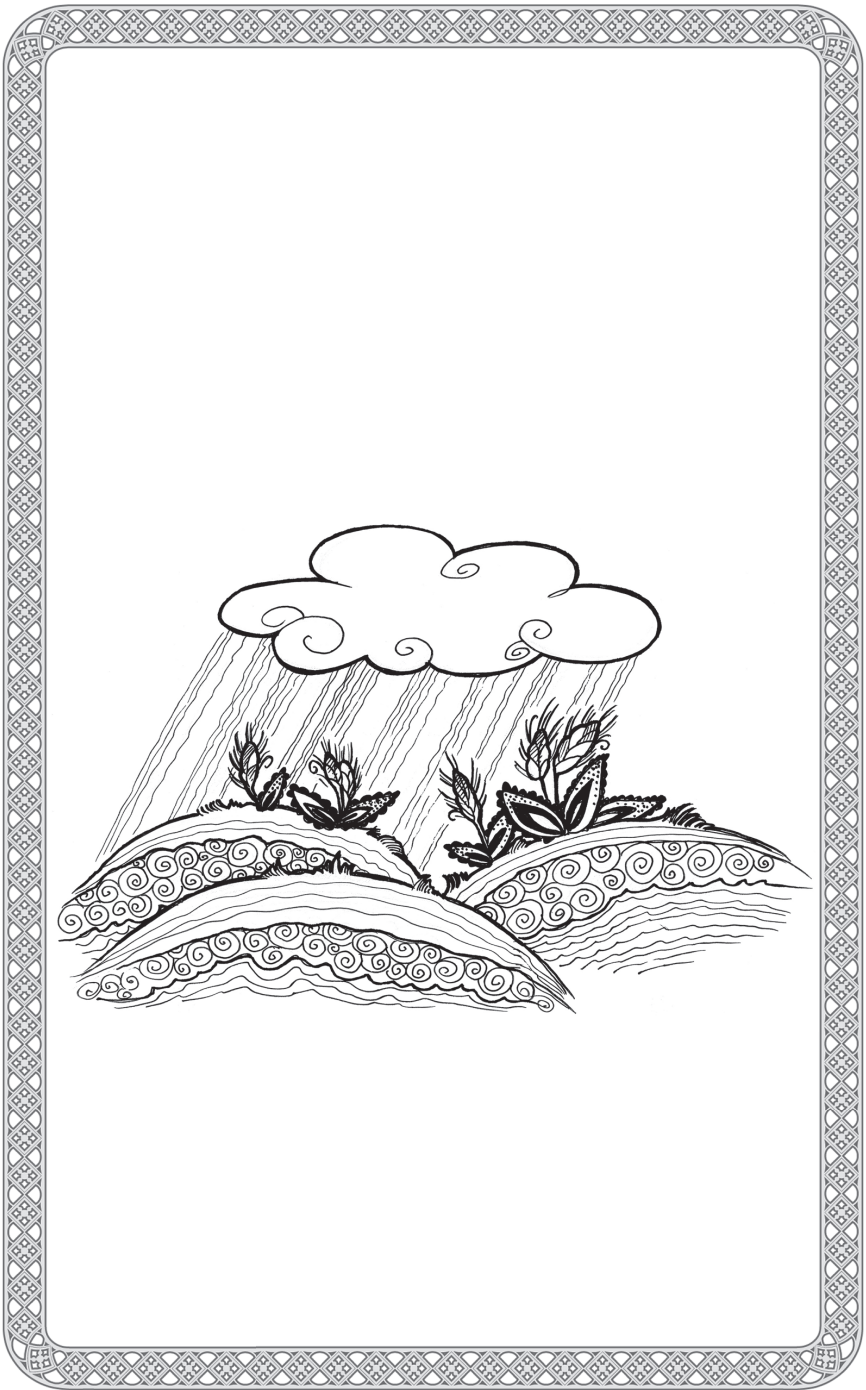
Завдання до творів спрямовані на розвиток читацьких навичок: сприймання і відтворення в уяві картин життя,

змальованих письменником, встановлення зв'язку між ними, розуміння авторської позиції, характеристики авторського вибору слів, засобів вираження емоцій, почуттів, ставлення до зображуваних подій, героїв. Окремі завдання покликані сформуванню в юних читачів уявлення про слово як засіб створення художнього образу, а також виховати пошану до рідної мови.



З чистого джерела
народної мудрості







УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ДИТЯЧІ ПІСЕНЬКИ ТА ЗАБАВЛЯНКИ



Ой не коси, бузьку, сіна

Ой не коси, бузьку, сіна —
Заросишся по коліна,
Нехай його чапля косить,
Що високу сукню носить.

- ? Що ти знаєш про косовицю та зберігання сіна? Для чого його заготовлюють?

Півник

Стоїть півень на току
У червонім чобітку.
Будем півника просити:
— Ходи жито молотити.

- ? Як збирали зерновий урожай у давнину і як збирають у наш час?

Пісенька житнього віночка

У полі доріженька бита —
Котиться віночок із жита.

Котиться віночок по полю,
Проситься хазяїну в стодолу!¹
— Пускай, хазяїне, в стодолу,
Вже ж я набувся на полю.
Вже ж я на полю набувся,
Буйного вітру начувся,
Дрібненьким дощем намився,
Ранньої роси напився....
Я там недовго полежу —
Знову на поле побіжу.

? А чи збирають хліб у снопи сучасні фермери? Як називається приміщення, де зберігають зерно в наш час?

Ой гаю мій, гаю

Ой гаю мій, гаю,
Я в тобі часто буваю,
Барвіночком прикрашаю,
Василечком засіваю.

Ой ковалю, ковальочку

— Ой ковалю, ковальочку,
Підкуй мені чобіточки!
— Почекай-но, Варю,
Нехай вугілля розпалю.
Куй, куй чобіток,

¹ Стодола — застаріле слово, означає приміщення для сушіння снопів хліба перед молотьбою.

Подай, Варю, молоток.
Не подаси молотка —
Не підкую чобітка.
— На!
Стук-тук!
Пш-ш-ш!
Чш-ш-ш!
— На!

? До яких слів є пестливі назви у вірші?

Індик

На печі індик
Озувається.
До нього індичка
Озивається:
— Індиче-інде,
Ходім деінде,
Бо тут зимонька —
Мерзнуть
Крилонька.

? З поданих словосполучень вибери те, що найближче за значенням до виразу *ходім деінде*, і підкресли його: *ходімо далеко*, *ходімо куди-небудь*, *ходімо разом*.

Вийди, вийди, сонечко

Вийди, вийди, *сонечко*,
На дідове полечко,

На бабине зілячко,
 На наше *подвір'ячко*.
 На весняні квітоньки,
 На маленькі *дітоньки*,
 Там вони *граються*,
 Тебе дожидаються.

? Назви співзвучні слова (рими) до виділених слів.

Ковальок, ковальок

— Ковальок, ковальок,
 Підкуй чобіток,
 А я тобі, ковальок,
 Дам за тее п'ятачок.
 — Я не хочу кувать.
 В мене ручки болять.

? Назви слова з вірша, які починаються з однакових букв.

Куй, куй чобіток

— Куй, куй чобіток,
 Подай, бабцю,
 Молоток.
 Не подаси молотка —
 Не підкую чобітка.
 Молоток *золотенький*,
 Чобіток *дороженький*.

? Постав запитання до виділених слів.

Приїхали ковалі

Приїхали ковалі,
Стали собі на селі.
— Ковалю, ковалю,
Підкуй коня.
Як умієш, то підкуй,
Як не вмієш, то не псуй.

- ? Утвори від слова *підкувати* нове слово, яке б відповідало на питання *що?*

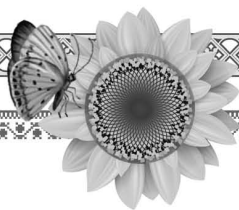
Іде коза рогатая

Іде коза рогатая,
Іде коза вухатая
За дітками-малятами.
Ніженьками туп-туп,
Віченьками луп-луп:
— Хто лиш сосочку ссе,
Молочка хто не п'є,
Того буцну прийду,
На ріжки посаджу.

- ? Кому погрожувала коза рогата?
? Назви слова, в яких букви позначають два звуки.

Рано-вранці на лузі

Рано-вранці на дуду
Пастушок: «Ту-ру-ду-ду!»



ЗМІСТ



Слово до дорослих.	5
З ЧИСТОГО ДЖЕРЕЛА НАРОДНОЇ МУДРОСТІ	7
Українські народні дитячі пісеньки та забавлянки.	9
Колискові	25
Лічилки	28
Скоромовки	35
Загадки	39
Прислів'я, приказки	64
Прислів'я і приказки інших народів	83
ЗА ЛІСОМ, ЗА ПРАЛІСОМ	85
Українські народні казки	87
Чарівні казки	112
Соціально-побутові казки	143
Казки народів світу	168
ДАВНО ТЕ ДІЯЛОСЬ...	199
Легенди	201
Міфи	226
Народні пісні	258

ДИВОСВІТ КАЗКИ.....	269
Літературні казки рідного краю.....	271
ПОЕТИЧНА СВІТЛИЦЯ	333
Вірші	335
Загадки	353
Акровірші-загадки.....	355
Скоромовки.....	356
ЛІТЕРАТУРНА СКРИНЬКА	357
Оповідання українських письменників.....	359
Із скарбниць зарубіжної літератури.....	390
Байки.....	393
Твори казкарів світу	399



Навчальне видання

**Улюблена українська читанка.
Хрестоматія для позакласного та сімейного читання.
1—4 класи**

Укладач *ІСАЄНКО Ольга Василівна*

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *О. В. Трефілова*
Відповідальний за випуск *О. М. Сомова*
Редактор *Н. Я. Радченко*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *Т. М. Віланова*

Підписано до друку 03.07.2015. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Minion». Ум. друк. арк. 26,04. Наклад 10 000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
“Клуб Сімейного Дозвілля”»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Улюблена українська читанка. Хрестоматія для позакласного та сімейного читання. 1—4 класи / укл. О. В. Ісаєнко ; худож. А. Савицька. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. — 496 с. : іл.

ISBN 978-966-14-9358-1

УДК 821.161.2-93
ББК 84.4УКР-93